



**HURDAL**  
KOMMUNE

# **Planprogram for kommunedelplan idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2022 – 2032.**

*«Mangfold og livskvalitet»*

## Innholdsfortegnelse

<b>1. Innledning .....</b>	<b>3</b>
1.1. Bakgrunn for planen .....	3
1.2. Krav om planprogram .....	4
<b>2. Formål.....</b>	<b>4</b>
<b>3. Rammer og føringer .....</b>	<b>5</b>
3.1 Lokale føringer.....	5
3.2 Regionale og nasjonale føringer .....	6
<b>4. Dagens status .....</b>	<b>7</b>
4.1 Idrett .....	7
4.2 Friluftsliv .....	8
4.3 Samarbeid mellom kommunen og frivillige lag og foreninger. ....	8
4.4 Aktivitetsnivå.....	9
<b>5. Satsningsområder i ny planperiode .....</b>	<b>9</b>
5.1 Arealer .....	9
5.2 Barn og unge .....	9
5.3 Folkehelse .....	10
5.4 Sambruk .....	10
5.5 Innovasjon .....	10
5.6 Universell utforming.....	11
5.7 Investering, drift og vedlikehold.....	11
<b>6. Prosess, organisering og medvirkning.....</b>	<b>12</b>
6.1 Planprosess.....	12
6.2 Organisering .....	12
6.3 Medvirkning .....	12
<b>7. Fremdriftsplan .....</b>	<b>13</b>

# 1. Innledning

Hurdal kommune starter nå opp arbeidet med ny kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Kommunedelplanen skal sikre at utviklingen innenfor idrett og friluftsliv er behovsvurdert, planmessig, helhetlig og forutsigbar. Kommende kommunedelplan har arbeidstittelen «mangfold og livskvalitet», noe som skal gjenspeile variasjonen i tilbudene og bredden i brukergruppene.

Planprogrammet er retningsgivende for arbeidet med kommunedelplanen og er en «plan for planen». Hensikten er å legge til rette for et godt planlagt arbeid med selve planen. Planprogrammet beskriver mål for planarbeidet, planprosessen, medvirkning, sentrale tema og problemstillinger, behov for utredninger, samt nevner nasjonale og regionale føringer for planarbeidet. Varsel om oppstart av kommunedelplanarbeidet og utlegging av planprogram til offentlig ettersyn blir kunngjort etter politisk førstegangsbehandling. Planprogrammet ble vedtatt av Hurdal kommunestyre 18.5. 2022, sak 22/43.

## 1.1. Bakgrunn for planen

Anlegg og områder for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv som det søkes spillemidler til skal være innarbeidet i en kommunal plan som skal være et politisk dokument og styringsredskap. Kommunestyret vedtok kommunal planstrategi 2020 – 2023 den 17.06.2020.

Hensikten er å ha en politisk vedtatt og langsiktig plan for utvikling av anlegg til idrett og fysisk aktivitet i kommunen. Planen vil også inneholde et kortsiktig fireårig handlingsprogram for prioritering av anleggsutbygging som rulleres hvert år for å innlemme eventuelle endringer i fremdrift på aktuelle tiltak eller prosjekter. Rulleringen av handlingsplanen gjøres i forbindelse med budsjettbehandlingen.

I tillegg til å være et styringsredskap for politikere skal planen brukes i administrasjonens daglige oppfølging av feltet idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Planprogrammet som her legges frem skal beskrive hvordan planarbeidet skal legges opp og være retningsgivende for arbeidet med planen.

## 1.2. Krav om planprogram

Proessen og planen skal følge Plan- og bygningslovens bestemmelser.

I følge Plan- og bygningslovens §4.1 skal det utarbeides et planprogram som grunnlag for arbeidet. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn normalt samtidig med varsling av planoppstart.

## 2. Formål

---

*Formålet med kommunedelplanen vil være legge til rette for at alle innbyggere har høy livskvalitet i hverdagen gjennom aktivitet, fellesskap og mestringsopplevelser, et bredt aktivitetstilbud, god infrastruktur og tilgang til varierte anlegg og møteplasser for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i hele kommunen.*

---

Hovedhensikten med planen er å sikre målrettet planlegging av anlegg og områder for idrett og friluftsliv i Hurdal kommune. Helt sentralt står prinsipper for utvikling av arenaer for deltakelse, infrastruktur for fysisk aktivitet, idrett, og friluftsliv. Planen har betydning for flere av kommunens tjenesteområder.

Planen skal bidra til å skape grunnlag for langsiktige og riktige investeringer i et helhetlig og bærekraftig perspektiv. Den skal bidra til å sikre likeverdige og forutsigbare aktivitetstilbud til innbyggerne i hele kommunen.

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv skal videre bidra tilfølgende:

- Planen skal bidra til aktiv og bærekraftig stedsutvikling og søknader om
- spillemidler

- Sikre målrettet og langsiktig planlegging av anleggsutbygging for idrett og friluftsliv i kommunen.
- Belyse utviklingstrekk og barrierer for fysisk aktivitet
- Gi en vurdering av langsiktige og kortsiktige behov for anlegg og aktivitet
- Belyse dagens aktiviteter og satsningsområder.
- Gi oversikt over forventede kostnader knyttet til anleggsutbygging, drift og vedlikehold.
- Lokalisering av eksisterende anlegg og oversikt over arealbehov for planlagte anlegg.

## 3. Rammer og føringer

### 3.1 Lokale føringer

Kommunedelplanen skal sees i sammenheng med kommuneplan for 2018-2040 for å sikre helhetlig planlegging, forvaltning, tjenesteyting og utbygging i et langsiktig perspektiv.

Følgende hovedmål for Hurdal kommune er formulert i gjeldende kommuneplan: *«Hurdal kommune skal legge til grunn FN's bærekraftsmål i sitt arbeid spesielt innenfor areal og samfunnsplanlegging, næringsutvikling og tjenesteproduksjon».*

Det er naturlig at planen følger fire bærekraftsmål:

- **God helse og livskvalitet**
- **Bærekraftige byer og samfunn**
- **Samarbeid for å nå målene**
- **Mindre ulikhet**

Livskvalitet og likeverdige muligheter skal styrkes, med vekt på mangfold og livslang aktivitet. Egenorganisert aktivitet, kortreiste muligheter og å minske barrierer for deltakelse er sentralt. Organisasjonene er viktige bidragsyttere. En bærekraftig og likeverdig økonomi er essensielt.

Kommuneplanens tre satsningsområder er:

- **Attraktivt lokalsamfunn**
- **Livsmestring, frivillighet og fellesskap**
- **Klima og miljø**

For å skape et *attraktivt lokalsamfunn* er en av hovedstrategiene å realisere områdeplan for Hurdal sentrum - Bærekraftig urban landsby. Planen har en overordnet målsetning om å gjenetablere det historiske torget som Hurdals viktigste byrom. Det er naturlig å løfte inn sentrumsarealene i kommunedelplanen for vurdering av nærmiljøanlegg og møteplasser for fysisk aktivitet.

En viktig strategi i kapittel for *livsmestring, frivillighet og fellesskap* er å utvikle nærmiljø, arenaer og møteplasser som sikrer at alle kan delta og høre til. Dette vil det være viktig å ivareta i kommende kommunedelplan.

Det er flere bærekraftsmål angående *klima og miljø* som direkte påvirkes av idrett og friluftsliv, f.eks. å stoppe klimaendringene, liv under vann, liv på land, rent vann, og gode sanitærforhold og bærekraftige byer og samfunn. Dette kan f.eks. være hensyn som:

- God kollektivdekning til badeplasser, idrettsanlegg og friluftsområder
- Sykkelparkeringer og ganganstand til anlegg
- gjennomgående stinett med tilknytning til sentrum, boligområder, marka og sjøen.
- Klimavennlige løsninger ved etablering og rehabilitering av anlegg for fysisk aktivitet.

### **3.2 Regionale og nasjonale føringer**

Staten har som mål å legge til rette for at flest mulig skal kunne utøve idrett og fysisk aktivitet. Mål og rammer for den nasjonale politikken blir formidlet gjennom stortingsmeldinger, rikspolitiske retningslinjer, rundskriv, bestemmelser og tilskuddsordninger.

#### **Regionale dokumenter som har relevans for arbeidet:**

- Regionalplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Akershus for 2016 – 2030
- Felles handlingsprogram for økt fysisk aktivitet i Viken. Aktiv i Viken 2021-2022
- Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus  
Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Akershus – Rapport, Riksantikvaren 2021
- Grøntstruktur Romerike – Sluttrapport 2002

**Nasjonale dokumenter som har relevans for dette arbeidet:**

Barn, unge og kvalitet i idrettsanlegg er to viktige fokusområder i norsk idrettspolitik.

Spillemiddelordningen er viktig for å få realisert flest og best mulig idrettsanlegg lokalt og regionalt, mens det finnes en rekke dokumenter som er ment å sikre bred og økende aktivitet innenfor idrett, selvorganisert aktivitet og friluftsliv.

Eksempler på dokumenter som er ment å kvalitetssikre idretts- og friluftslivsarbeidet:

- Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet (revideres årlig av KUD) • St.meld
- 18: Friluftsliv – natur som kilde til helse og livskvalitet (2015 – 2016)
- Handlingsplan for friluftsliv – natur som kilde til helse og livskvalitet (2018)
- St.meld 26: Den norske idrettsmodellen (2012)
- Veileder – kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet(V-0798) – regjeringen.no
- Universell utforming av idretts- og nærmiljøanlegg (regjeringen.no)
- Rapport fra strategiutvalget for idrett (Fjertoft rapporten)
- Kunstgressbaner med løst plastholdig fyllmateriale – Ny forskrift (Regjeringen.no)
- Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler (Lovdata.no)

I tillegg finnes en rekke lover og forskrifter som legger føringer for planlegging og gjennomføring av prosjekter.

## 4. Dagens status

### 4.1 Idrett

Kommunen har god anleggsdekning for idrett. I forbindelse med nytt skolebygg ble det bygget ny idrettshall i 2013. Hallen ligger på Hurdal IL sin grunn og eies av Hurdal kommune. I tilknytning til idrettshallen er kunstgressbane, gressbane,

tennisbane, hoppbakke og anlegg til friidrett. Deler av disse anleggene er i dårlig stand, og har utbedringsbehov.

I Lundbybakken er det fire små hoppbakker og langrennstadion med tilhørende lysløype. Også her har anleggene investeringsbehov for å kunne utvikles og driftes videre.

Det finnes mange nærmiljøkart og i forbindelse med utbyggingen av ny skole er det laget et nærmiljøkart over Hurdal sentrum.

I tillegg er det skytebane, skisenter med ulike nedfarter, skateanlegg samt andre mindre utendørsanlegg/nærmiljøanlegg i kommunen.

## **4.2 Friluftsliv**

Kommunen har mange opparbeidede turstier, og i samarbeid med Hurdal turlag er det gjort en stor jobb med merking av disse.

Friluftsområdene Åsanden og Meieriodden er store og flotte friluftssarealer som kommunen har utviklet og investert i de siste årene. Åsanden er et statlig sikret friluftsområde som innebærer at det er statlig eid, mens kommunen har driftsansvaret. Det foreligger en forvaltningsplan med tiltaksliste over dette området som er godkjent av fylkeskommunen. Denne danner grunnlag for å søke tilskudd til oppgradering av området.

Begge områdene er viktige for hele Gardermoregionen, og kommunedelplanen vil ta for seg muligheter for videreutvikling både til og langs disse vannområdene.

På vinterstid er det et stort løypenett for langrenn i Nord-Hurdal, Skrukkelia, Rustad og på Minneåsen som blir kjørt opp av Hurdal hele året. Også i sentrum finner man et langrennsnett som også inkluderer løyper over Hurdalsjøen.

Jakt og høsting er en viktig del av friluftslivet i Hurdal og planen vil si noe om kommunens rolle innenfor vilt- og fiskeforvaltningen og hvilke samarbeidsaktører som danner grunnlaget for høsting i naturen. Innenfor vilt- og fiskeforvaltningen vil forvaltningsmål og aktuelle tiltak bli beskrevet.

## **4.3 Samarbeid mellom kommunen og frivillige lag og foreninger.**

Et godt samarbeid mellom kommune og lag og foreninger er nødvendig for å legge til rette for et godt tilbud for innbyggere. Kommunen har lenge satset på



stedsutvikling og samhandling med nærmiljøene, og har inngått samarbeidsavtaler for å sammen å gjøre Hurdal til et godt sted å bo. Dagens samarbeid oppfattes som bra og viktig for å nå felles målsetninger.

#### **4.4 Aktivitetsnivå**

Mange barn og unge deltar i idrettsaktiviteter og det har de siste årene vært en generell god økning i antall aktive, sett bort ifra alpint hvor det har være en nedgang.

Innenfor vinteridrett har spesielt hopp og langrenn fått økende interesse. Kunstgressbane og ny idrettshall har bidratt til økende aktivitet både innenfor håndball, fotball og friidrett.

Mange barn og unge slutter med organisert idrett i løpet av ungdomstiden (13-18 år). Det er derfor viktig å legge til rette for å beholde denne målgruppen. I flg. Ungdata undersøkelser viser det seg at deltakelse i et idrettslag gir større motivasjon for å være fysisk aktiv blant ungdom.

## **5. Satsningsområder i ny planperiode**

Kommuneplanen skal ligge til grunn for satsningsområdene i denne planen og vi tar derfor utgangspunkt i de tre viktigste punktene som nevnt i pkt. 3.1.

### **5.1 Arealer**

For å skape et attraktivt lokalsamfunn er det viktig at vi ser på helheten av de anleggene som skal bygges. Sentrumsplanen skal realiseres og anleggsutviklingen må sees i sammenheng med denne samtidig som vi skal legge til rette for utvikling i grendestrøkene.

### **5.2 Barn og unge**

Barn og unge har gitt uttrykk for at de ønsker flere og bedre møteplasser og det er viktig å legge til rette for denne målgruppen. Nærmiljøanlegg vil kunne være viktige anlegg for mangfold og inkludering slik at flere er fysisk aktive.

Idrettsaktiviteter er også i endring og nye idrettsgrener som datakultur og E-sport er

på vei frem. En E-sport gruppe er opprettet i samarbeidet med kommunen og Hurdal IL og det er viktig å tilrettelegge for at de har gode og stabile rammebetingelser fremover gjennom blant annet møtesteder og lokaler.

### **5.3 Folkehelse**

Vi skal legge til rette for at alle innbyggere har god folkehelse. Prioritering av anlegg og områder til egenorganisert aktivitet er derfor viktig. I en travel hverdag er det mange som ikke har tid eller anledning til å delta i den organiserte idretten og da skal de ha mulighet for å holde seg i fysisk form gjennom tilrettelagte områder hvor de kan være aktive. Eksempler på dette er nærmiljøanlegg som ligger i tilknytning til skoler eller andre sentrumsnære lokasjoner, turstier eller gangveger. Alle aldergrupper og målgrupper skal sikres tilgang til å være fysisk aktive i nærmiljøet og anleggene skal oppfylle kravene for universell utforming.

Undersøkelser viser at trening i skog og mark som jogging, sykling og fotturer er den vanligste og mest prioriterte form for mosjon blant folk flest (Vaage 2004). Traseer som legger til rette for slik aktivitet er støtteberettiget gjennom spillemiddelordningen.

### **5.4 Sambruk**

Det er et godt samarbeid mellom kommune og frivillighet, og vi ønsker at dette skal styrkes ytterligere i kommende planperiode, spesielt innenfor bruk og drift av anlegg. Det må legges vekt på god kapasitetsutnyttelse av eksisterende og nye anlegg og det må legges til rette for sambruk i den grad det er mulig. Dette krever god tverrfaglig dialog mellom både interne og eksterne grupper.

### **5.5 Innovasjon**

Det er ikke tilfeldig at man fra statlig hold har begynt med tilskuddsordninger for innovative anlegg, og iblant annet Danmark har man tilskuddsordninger som legger som krav at anlegg må være innovative for å motta tilskudd. Med utgangspunkt i dette kan man argumentere for at man strukturelt sett ligger langt bak det som etterspørres blant folk, og at man på den måten ikke evner å bygge anlegg som treffer aktivitetstrendene.

Gjennom dette temaområdet vil kommunen tilstrebe å skape kreative anlegg og områder som fremmer bevegelse på nye, uventede og morsomme måter. Innovasjon kan, og bør, også innbefatte blant annet materialvalg og driftsformer. Det blir også viktig å tilrettelegge for utradisjonelle aktivitetsformer i tradisjonelle anlegg.

## 5.6 Universell utforming

Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging og det vil i arbeidet med kommunedelplanen legges særlig vekt på universell utforming. Parker, turveier og uteområder som bygges skal være allment tilgjengelig for alle

## 5.7 Investering, drift og vedlikehold

For å gjøre prioriteringer i den fremtidige anleggsutviklingen blir det viktig å få belyst investerings- og driftsutgifter så tidlig som mulig. Det er derfor ønskelig at innspillene for anlegg har kostnadsberegninger/estimer av planlagte tiltak, og at man jobber med synliggjøring av andre økonomiske-/ressursforpliktelser ved utviklingen av anlegg. På denne måten vil en skape forutsigbarhet rundt de økonomiske konsekvensene ved hvert tiltak, både på kort og lang sikt.

Dette kan også sees i sammenheng med forpliktelsene en godtar ved å delfinansiere anleggsprosjekter gjennom tilskudd fra spillemiddelordningen, blant annet at en plikter å holde et anlegg åpent i 30 år.

Tiltakene i den kommende kommunedelplanen skal som hovedregel være kostnadsestimert, slik at man skal kunne se på totale investeringer per år og i perioden som helhet. Vurderinger rundt kostnader vil kunne være basert på blant annet erfaringstall, kostnader på lignende anlegg i regionen, faglige vurderinger og tilbud fra leverandører. Enkelte anlegg vil det være store usikkerheter knyttet til, det vil da opplyses om det. Det vil også være anlegg som er så tidlig i utredningsfasen at det er for tidlig å si noe om kostnader.

For å ivareta anleggene er det viktig at det legges vekt på gode planer for drift og vedlikehold. Det bør i kommende planperiode sees på muligheter for samarbeid mellom kommune og frivillighet for å sikre at dette blir ivaretatt på en god måte.

Det er viktig at behovet for vedlikehold av de enkelte anleggene, både eksisterende og nye kommer tydelig frem slik at man har oversikt over kostnader og ressursbruk knyttet til dette. I handlingsprogrammet skal det komme frem forventede kostnader for forvaltning, drift og vedlikehold av de ulike anleggene.

## 6. Prosess, organisering og medvirkning

### 6.1 Planprosess

Planprosessen skal følge plan- og bygningslovens bestemmelser. Utover dette er det ingen formelle krav til utforming av planen. Det sentrale er at anlegg og andre tiltak skal være innarbeidet i en strukturert plan for området.

### 6.2 Organisering

#### Prosjektgruppe:

- Virksomhetsleder utvikling og kommunikasjon
- Virksomhetsleder plan og miljø
- Kulturkonsulent

#### Aktuelle referansegrupper:

- Levekårsutvalget
- Plan og næringsutvalget
- Ungdomsrådet
- Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Eldrerådet
- Lag og foreninger som arbeider med idrett og friluftsliv.
- Idrettsrådet
- Styret i Frivilligsentralen
- Elevrådet

### 6.3 Medvirkning

Gjennom planprosessen skal det legges til rette for bred medvirkning. Medvirkningsprosessen skal være åpen, bred og tilgjengelig i lokalsamfunnet og det skal legges til rette for god dialog med både organiserte og uorganiserte interessenter.

Kommunen har et særlig ansvar for å legge til rette for medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging for å kunne delta, herunder barn og unge. For at det skal bli en plan som gjenspeiler behovet i kommunen er det helt avgjørende å

ha en god medvirkningsprosess. Det vil være svært viktig å inkludere selvorganiserte, både barn og unge, voksne og eldre i medvirkningsprosessene.

Gjennom høringsperioden til planprogrammet vil det være anledning til å komme med innspill til hvordan arbeidet med planen skal gjennomføres.

Tverga, ressurscenter for egenorganisert idrett og aktivitet, har gode verktøy som vil være aktuelt å benytte i vår medvirkningsprosess.

En sentral føring for medvirkningsarbeid skal være innovative og kreative måter for påvirkning av planen. I tillegg til de formelle arenaene for medvirkning vil kommunen særlig legge til rette for dette.

Hurdal idrettsråd vil være en sentral aktør i arbeidet med å koordinere og prioritere innspill på vegne av sine medlemsorganisasjoner. Rådet oppgave er å gjøre en helhetlig vurdering innenfor sine fagfelt. Administrasjonen vil vurdere egne møter idrettslag og foreninger ved behov.

## 7. Fremdriftsplan

		2022												
Måned		Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Des.	
Aktiviteter	Utarbeide planprogram	■	■											
	Orienteringer politiske utvalg		■											
	Politisk behandling før høring		■	■										
	Høringsperiode planprogram		■	■										
	Politisk behandling etter høring					■								
	Administrativt arbeid med plan			■	■	■	■	■	■					
	Politisk behandling av plan før høring									■				
	Medvirkningsprosess		■	■	■	■	■	■	■	■	■			
	Høringsperiode plan									■	■			
	Administrativt arbeid etter høring										■	■		
	Politisk sluttbehandling av plan											■	■	

